

28 april: ACV zet psychosociale risico's op de agenda

Wat kan COC ertegen doen?

JOS WOUTERS

In januari schreef Koen Van Kerkhoven in Brandpunt¹ dat psychosociale aandoeningen in onderwijs de voornaamste oorzaak van ziekteverzuim zijn. Op 28 april, de werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk, kwam ACV in de pers met twee grote boodschappen.

De eerste boodschap was dat het aantal langdurig zieken door psychosociale redenen angstwekkend toeneemt. Zo verdriedvoudigde het aantal langdurig zieke werknemers door burn-out haast op vier jaar tijd. Daarnaast berichtte ACV dat de wetgeving preventie psychosociale risico's verbeterd moet worden².

Personeelsleden vallen uit door een persoonlijke situatie, maar ook door een werkomgeving die geen aandacht besteedt aan de psychosociale aspecten. Ook de structurele oorzaken moeten aangepakt worden.

Naast de nationale aanpak kunnen schoolbesturen nu al beleidsmatig aan de slag om in hun eigen instellingen het welbevinden op de werkvloer te verbeteren.

Welke middelen hebben schoolbesturen en dus ook Comitéleden ter beschikking?

De eerste stap neem je door de Knipperlichten-vragenlijst³ van de FOD WASO (Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg) in te vullen. Dat gemakkelijk te gebruiken, maar degelijk instrument geeft een eerste aanduiding van de aanwezigheid van psychosociale risico's, het niveau waarop ze voorkomen en de noodzaak om verder aan de slag te gaan.

Die slag begint met de risicoanalyse. De eerste bevraging leidt tot een globaal beeld en eventuele pijnpunten die verder aangepakt moeten worden. Hoewel in de wetgeving geen frequentie vermeld staat, wordt

deze algemene bevraging om de vijf jaar herhaald. Tussentijds moeten de pijnpunten verder onderzocht en aangepakt worden.

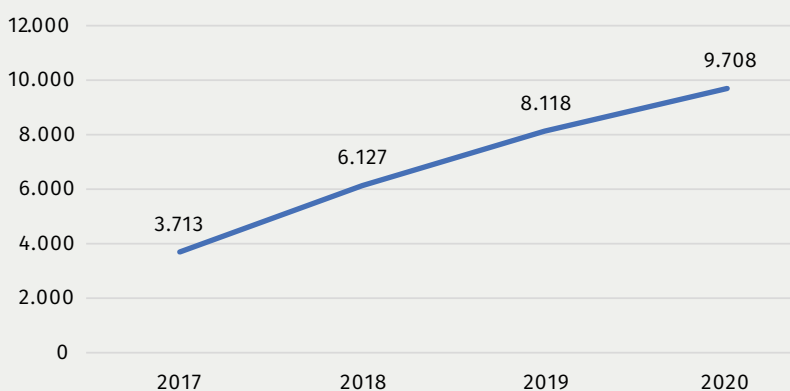
Let op: risicoanalyses zijn voor Toezicht op Welzijn op het Werk pas volwaardig wanneer de resultaten van de risicoanalyse door het bevoegde Comité Arbeidswelzijn besproken worden en wanneer de preventieadviseur psychosociale aspecten (PApsa) zijn advies geeft over de geplande maatregelen. Over die maatregelen geeft de Comitévergadering op voorhand haar advies. Momenteel zijn er risicoanalyse-instrumenten voor onderwijs beschikbaar.

Jaarlijks moeten de psychosociale maatregelen geëvalueerd worden. De inbreng van de PApsa is hierbij vereist. De evaluatie gebeurt op basis van alle informatie over alle incidenten en verzoeken uit het register van feiten door derden en van de arbeidsarts over deze materie.

Het welbevinden in onderwijs wordt bevorderd door de bemiddelende aanpak. Naast collega's en afgevaardigden die elkaar met woord en daad ondersteunen, kan er ook een beroep gedaan worden op de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon maakt het mogelijk om knelpunten informeel aan te kaarten. Maar hij kan ook mogelijke spanningen aanvoelen en ze, nog vóór ze escaleren, ontminnen of ze anoniem en collectief op het Comité ter sprake brengen.

Even relevant is het ijveren voor een degelijk personeelsbeleid door de directie. Een directie is het vertrekpunt voor een werkklimaat waarbinnen ieder personeelslid zich gesteund voelt door zijn collega's en door de directie. Dat bekom je door samen te werken aan een klimaat van verbondenheid, waarbij gezamenlijk gezocht wordt naar punten die de personeelsleden binden. De werkplaats wordt een plaats waar je op professioneel vlak jezelf kan zijn, ook al werk je anders dan de collega's.

Evolutie van het aantal langdurig zieke werknemers door burn-out

1. Brandpunt 5, januari 2021: Curve ziekteverzuim bleef in 2019 stijgen, pagina 16-19.
2. Vakbeweging nr. 943 van 25 april 2021. Ook de grafiek bij dit artikel vind je daar terug.
3. Knipperlichten psychosociale risico's op het werk: gebruikersgids en tools - Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (belgie.be): <https://werk.belgie.be/nl/publicaties/knipperlichten-psycho-sociale-risicos-op-het-werk-gebruikersgids-en-tools>